

RES Midden-Holland

Gebiedsbeschrijving **Krimpenerhout**

Gemeente Krimpenerwaard

Type zoekgebied: Agrarisch / Landschapstype: Veenweidegebied

Oppervlakte zoekgebied: 119 hectare

Landschapskenmerken

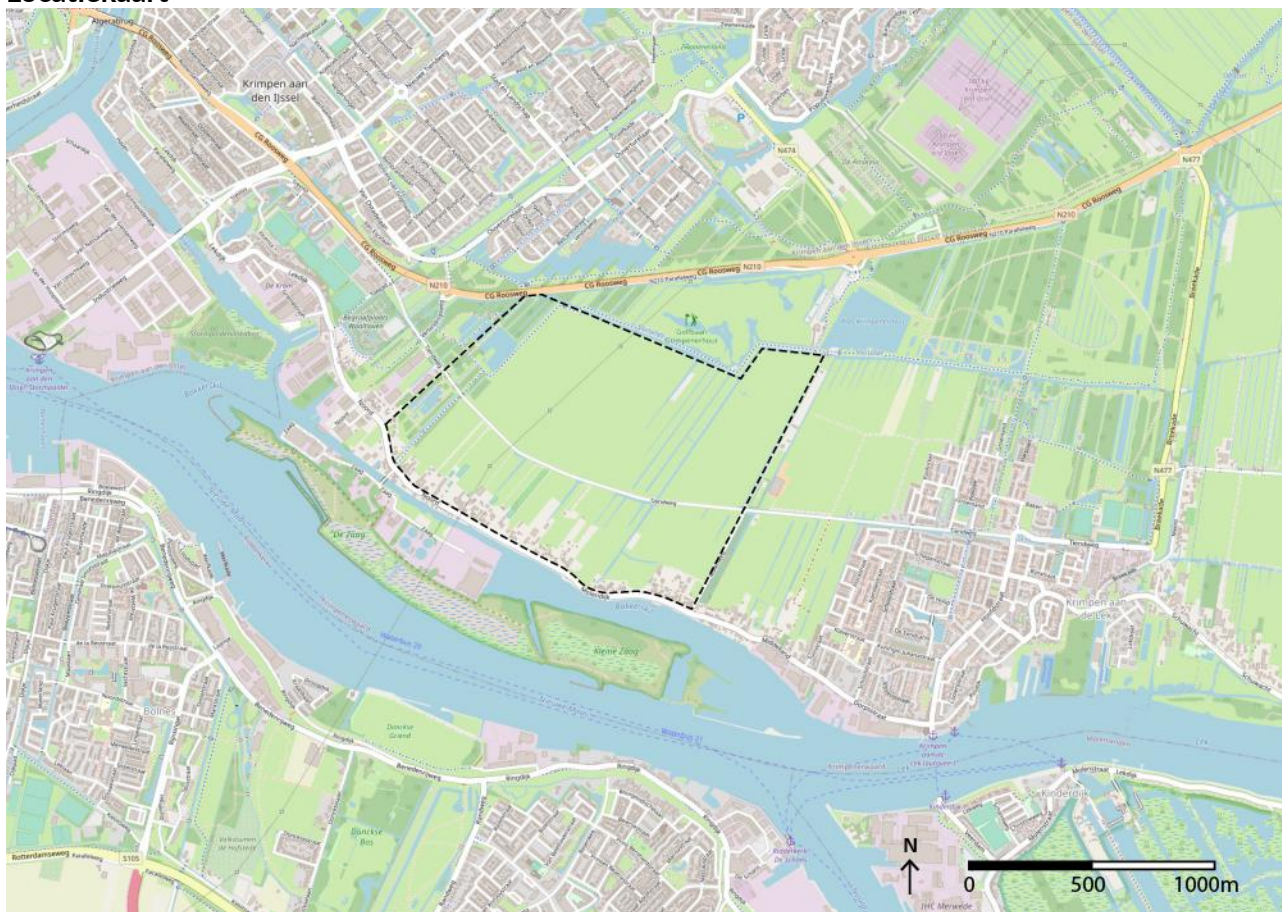

Afb. Foto's van de locatie en directe omgeving

Algemene landschappelijke kenmerken op hoofdlijn

Het Krimpenerhout is het uitloopegebied van de omliggende woon- en werkgebieden. Het veenweidelandschap is hier op een prettige manier toegankelijk gemaakt voor bezoekers. De gelaagdheid en diversiteit van de beplanting is fraai. Het zoekgebied heeft grotendeels een agrarische bestemming en is in eigendom en beheer bij een aantal agrarische bedrijven. Het gebied wordt in tweeën gedeeld door de Tiendweg. Ten noorden van de Tiendweg bezit het gebied kenmerkende openheid van een veenweidegebied. Ten zuiden van de Tiendweg gaat de veenweide over in de lintbebouwing langs de dijk. Dit is een rafelige overgang.

Locatiekaart

Afb. Locatie (stippellijn) van het zoekgebied in de huidige situatie

Het westelijk deel van het zoekgebied overlapt met het Krimpenerhout. Ten noorden grenst het zoekgebied aan het recreatiegebied. Verder wordt het begrenst door de Molenweg (ten oosten), de Molendijk en de Noord (ten zuiden) en de westgrens van het gebied loopt ten oosten van Tiendweg 39, Krimpen aan de Lek. In het midden van het gebied loopt een verharde Tiendweg. De bebouwing is geconcentreerd langs de Molendijk.

Landschappelijke kenmerken en waarden

De hieronder beschreven landschapkenmerken en waarden zijn gebaseerd op de methode 'landschap en duurzame energie' van het rijk, het provinciale gebiedsprofiel en de cultuurhistorische waardenkaart. Deze beschrijvingen zijn toegespitst op het zoekgebied en vormen de toelichting op de context waarin zon-op-land al dan niet wordt gerealiseerd. Deze kenmerken en waarden zijn de basis en als zodanig vertaald in de 'Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden' in het tweede deel van deze gebiedsbeschrijving.

Afb. Landschappelijke kenmerken Gebiedsprofiel Krimpenerwaard: Van links naar rechts: Water als structuurdrager, Identiteitsdragers van Zuid-Holland, Kwaliteit in stad- en dorpsgebied.

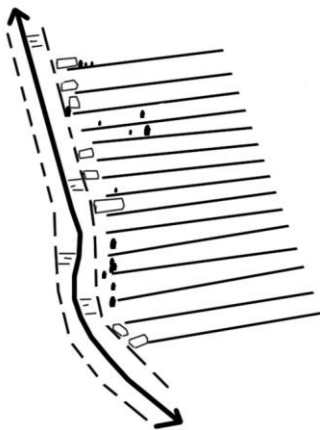

Afb. Landschappelijke kenmerken Gebiedsprofiel Krimpenerwaard: Van links naar rechts: Kwaliteit in stad- en dorpsgebied, Verbindend vrijetijdslandschap, Weg door stad en land.

In het zoekgebied bevinden zich twee type landschappen. Het noordelijk deel is veenweidegebied. Het zuidelijk deel is veenweidegebied met rivierinvloed. Het veenweidegebied met rivierinvloed onderscheidt zich door de grotere hoeveelheid klei in de bodem. Het hoogteverschil is geleidelijk en er is geen duidelijke oeverwal te onderscheiden.

De ontginning van de Krimpenerwaard verliep in meerdere fases en allereerst haaks vanaf de rivieren Lek en Hollandsche IJssel. Ondanks de gefaseerde ontginning is een gelijkmatig ontginningspatroon ontstaan met lange, smalle noord-zuid georiënteerde kavels en brede sloten. Het verkavelingspatroon van het kleiige en het veengebied is ook gelijk. Het waterpeil staat vlak onder het maaiveld.

De bebouwing ligt als een aaneengesloten band langs de dijk. Binnendijs staat de meeste bebouwing beneden aan de dijkvoet en incidenteel op dijkniveau. Tussen de bebouwing door, langs de poldersloten zijn lange zichtlijnen de veenweide in. De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Krimpenerwaard aangaande dit onderwerp zijn:

Herkenbaar veenweidelandschap.

- Herkenbaar houden van gave verkavelingspatronen van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen, poldersloten en weteringen.
- Noord-zuidgerichte slagenverkaveling met smalle lange kavels en veelal brede sloten handhaven en waar mogelijk herstellen.
- Behouden en versterken van het contrast tussen verdichte dijklinten en open veenweidegebied;
- Behoud van kleine landschapselementen zoals eendenkooien, pestbosjes en veenputten;
- Tegengaan van verrommelend grondgebruik, dat de openheid aantast.
- Doorzichten over opstreckende verkaveling vanaf de wegen op de dijk zoveel mogelijk behouden.
- Lengtesloten zijn beeldbepalend, deze sloten in principe handhaven en de zichtbaarheid zoveel mogelijk versterken.
- Dammen in de sloten zijn ondergeschikt aan de lengterichting van de kavel.
- Koesteren van veenputten als historische landschapselementen.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen voldoende ruimte voor waterberging, in de vorm van (verbrede) watergangen.

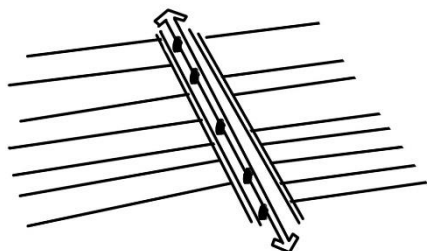
Het dijklint: Molendijk.

- Contrast verdichte dijklinten en open veenweidegebied beleefbaar houden.
- Doorzichten over opstreckende verkaveling vanaf de dijk zoveel mogelijk behouden, poldersloten lopen door tot aan de dijkvoet.

Kleine plukjes opgaande beplanting – voormalige pest- en hakhoutbosjes – staan verspreid in het grasland en zorgen voor coulissewerking in de open ruimte. In de Krimpenerhout is meer opgaande beplanting aanwezig. Door de combinatie van regelmatig ontginningspatroon en landschapselementen, onderbroken door bebouwingslinten ontstaat een verrassende diversiteit.

Het gebied wordt ingeklemd door Krimpen aan de Lek en Krimpen aan den IJssel. De laatste is vanaf de jaren vijftig snel gegroeid als groeikern van Rotterdam. Voor Krimpen aan de Lek geldt dat het is ontstaan als verdikking van het dijklint langs de rivier. Het zoekgebied vormt een buffer tussen de twee woongebieden. Het gebied wordt gescheiden door een Tiendweg, die met name in gebruik is voor lokaal landbouwverkeer en als recreatieve route.

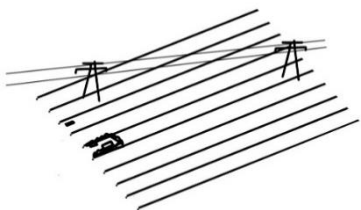
De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Krimpenerwaard aangaande dit onderwerp zijn:

Stedelijk uitlooptgebied en de Tiendweg.

- Toegankelijkheid van het landschap vergroten door herkenbare recreatieve routes vanuit de groenzones door te trekken naar het landschap.
- De toegankelijkheid van het gebied wordt behouden of verbeterd.
- Handhaven van half- en onverharde paden als bijzondere belevingskwaliteit.
- Behouden van het tracé en profiel van de Tiendweg inclusief de aangrenzende watergangen en de oriëntatie haaks op de kavelrichting.
- De bijzondere belevingskwaliteit van tiendwegen behouden door zo min mogelijk verharding toe te passen.
- De beplanting met houtwallen / elzensingels koesteren en versterken.
- De tiendwegen als groene contramal van de dichtbebouwde linten koesteren.
- Geen bebouwing langs de onbebouwde tiendwegen.

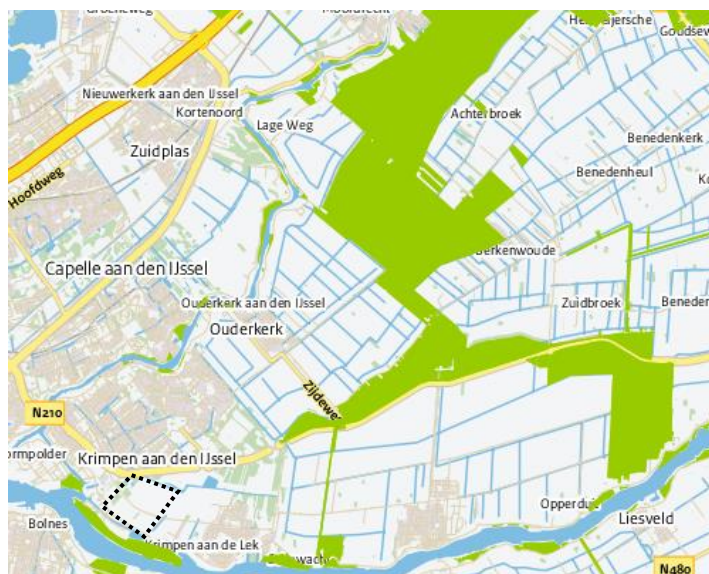
Vanuit de trafostation bij Krimpen aan den IJssel lopen hoogspanningsleidingen in alle windstreken. De lijnen in noordoostelijke richting lopen min of meer haaks op de verkaveling en doorsnijden over de grootste lengte de Krimpenerwaard. Twee andere lijnen steken tussen Krimpen aan den Lek en Lekkerkerk de Lek over. De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Krimpenerwaard aangaande dit onderwerp zijn:

Hoogspanningsleiding

- De leidingen lopen als autonome lijnen over het gebied, nieuwe ontwikkelingen op het maaiveld (bijvoorbeeld bebouwing, beplanting) reageren met hun begrenzing/vormgeving niet op de leidingen.

Natuur en ecologische waarden

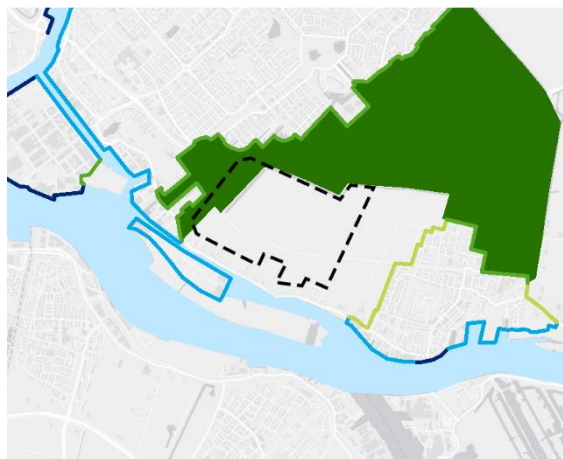
ecologische hoofdstructuur (EHS)

De groene gebieden in het bovenstaande kaartje zijn onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (EHS). De veenweidegebieden zijn ook onderdeel van het 'Veenweidepact Krimpenerwaard', dat zich inzet op het behoud en ontwikkelen van waardevol agrarische cultuurlandschap met bijhorende natuurwaarden. Het

zoekgebied grenst hier niet direct aan en behoort juist tot het landbouwkundig optimaal ingericht gebied. Wel is het gebied interessant vanwege de hoge waterstand, extensief beheer door koeien en de kleine landschapselementen zoals de wilgen langs de Tiendweg en andere opgaande beplanting in de Krimpenerhout.

https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.1931.BP1503BG003-VG01/t_NL.IMRO.1931.BP1503BG003-VG01.html

Recreatie waarden

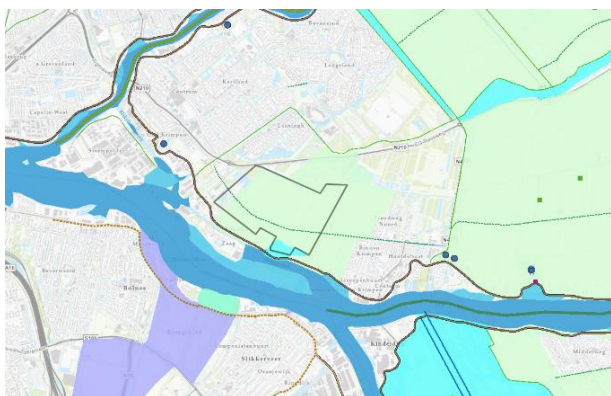

wandelen, fietsen, vissen

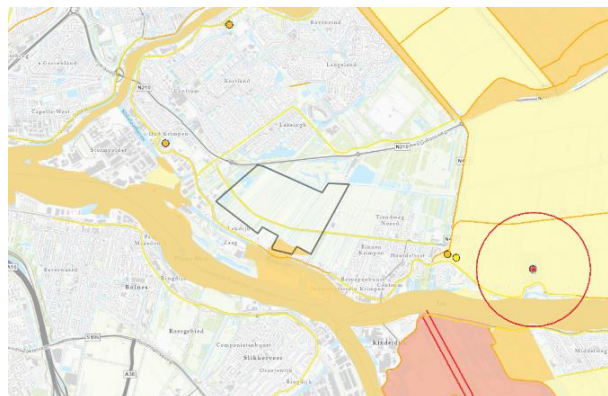
Het recreatiegebied Krimpenerhout (ten westen en noorden van het plangebied) is een geleidelijke overgang tussen bebouwd gebied en landschap met een mix van sportvelden, volkstuinen en andere stadsrandfuncties. In tegenstelling tot Krimpenerhout met de aanwezigheid van broekbossen is het overige deel van het zoekgebied nagenoeg open gebleven. Het zoekgebied is recreatief goed gekoppeld aan het Krimpenerhout. Er liggen fietsroutes aan de noord-, midden- en zuidzijde van het plangebied (zoals de Tiendweg en Noord-Molendijk). Met name in het westen lopen meerdere wandelroutes die makkelijk gekoppeld kunnen worden aan het zoekgebied.

Cultuurhistorische waarden

Het zoekgebied is onderdeel van de veenontginningen. De Tiendweg is aangelegd na de Middeleeuwen ter compartimentering van de polders. Langs de tiendwegen brachten de pachters een deel van de opbrengst van het land, een tiende, naar de leenheer. Een Tiendweg bestaat uit twee parallel lopende weteringen (of uit een wetering en een poldersloot) met een lange rechte kade ertussen. Langs deze Tiendweg zijn, met name aan de zuidkant, enkele wilgen opgeschoten of geplant.

■ Veenontginning
--- Tiendweg
--- Rivierdijk

■ Zeer hoge waarde
■ Hoge waarde
■ Redelijk hoge waarde
■ Zeer hoge waarde
■ Hoge waarde
■ Redelijk hoge waarde

Afb. Cultuurhistorische Waardenkaart Zuid-Holland; Landschappelijke kenmerken (links) en Landschappelijke waarden (rechts) uit CHW Provincie Zuid-Holland

De oorspronkelijke bedding van de Lek is nog zichtbaar in het gebied. In de Middeleeuwen is de loop van het winterbed vastgelegd. In het zuiden van het zoekgebied ligt een boezem met hoge landschappelijke waarde. Hier buigt de Lekdijk wat uit en is het verkavelingspatroon aangepast.

Omschrijving van de landschapselementen in het gebied uit de CHW Provincie Zuid-Holland:

Veenontginning, algemeen

De veenontginningen zijn vanaf de 11e eeuw ontstaan, toen vanaf een ontginningsbasis (rivier of gegraven wetering) de veenwildernis systematisch werd ontgonnen. Zo ontstond een verkaveling die nog altijd karakteristiek is voor het veenlandschap: lange (smalle) stroken, van elkaar gescheiden door (afwaterings)sloten, met de boerderij op de kop van de kavel. De stroken liggen evenwijdig aan elkaar.

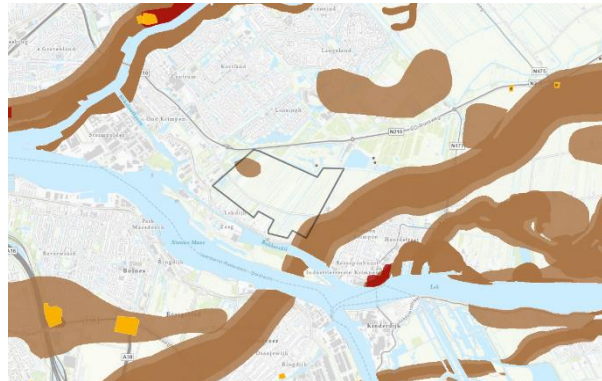
Tiendweg

De tiendwegen zijn vermoedelijk aangelegd als kwelkade. Zo kon men in een deel van de polder, vroeg in het jaar, een lage waterstand verkrijgen ten behoeve van de landbouw.

Rivierdijk

De rivieren zijn vanaf de Middeleeuwen bedijkt. Vóór de aanleg van de deltadammen stonden de rivieren in open verbinding met de zee, waardoor zee- en rivierdijken in profiel lang niet altijd duidelijk van elkaar verschillen. De Molendijk heeft een redelijk hoge waarde.

Archeologische kenmerken en waarden

Afb. Cultuurhistorische Waardenkaart Zuid-Holland; Archeologische kenmerken (links) en Archeologische waarden (rechts) uit CHW Provincie Zuid-Holland.

Tussen de 0 en 5 meter diepte zijn komafzettingen met veen aanwezig. En ook dieper dan 5 meter komt in het grootste deel van het gebied komafzettingen met veen voor. Dit heeft een geen tot lage archeologische waarde. In het noordwesten van het gebied is een rivierduin aanwezig met een hoge waarde. Ook is er in het meest zuidoostelijke puntje sprake van een buffer van een stroomgordel en geulafzetting met een hoge archeologische waarde.

Voor het overgrote deel van het gebied geldt een lage archeologische verwachting. Dit betekent een onderzoeksplicht voor plangebieden gelijk aan of groter dan 10.000 m² en ingrepen dieper dan 3 m beneden maaiveld. Omschrijving van de landschapselementen in het gebied uit de CHW Provincie Zuid-Holland:

Rivierduinen

Rivierduinen hebben een redelijk hoge tot hoge waarde, op grond van het gekarteerde grootschalige micro reliëf van de rivierduincomplexen.

Stroomgordels/geulafzettingen

Stroomgordels/geulafzettingen, incl. crevassen redelijk hoog tot hoog; In de Kenmerkenkaart wordt in deze eenheid onderscheid gemaakt in drie diepteklassen waarop deze waarde bereikt kan worden. Aanvullend geldt de verwachting dat de ondiep gelegen stroomgordels een hogere dichtheid aan bewoningssporen hebben, terwijl daarentegen de dieper gelegen stroomgordels een lagere dichtheid aan bewoningssporen hebben. De redelijk hoog tot hoge verwachting geldt ook voor de buffers die aan weerszijden van de stroomgordels en geulafzettingen beneden 3 m – maaiveld voorkomen.

https://pzh.b3p.nl/viewer/app/Cultuur_historische_atlas

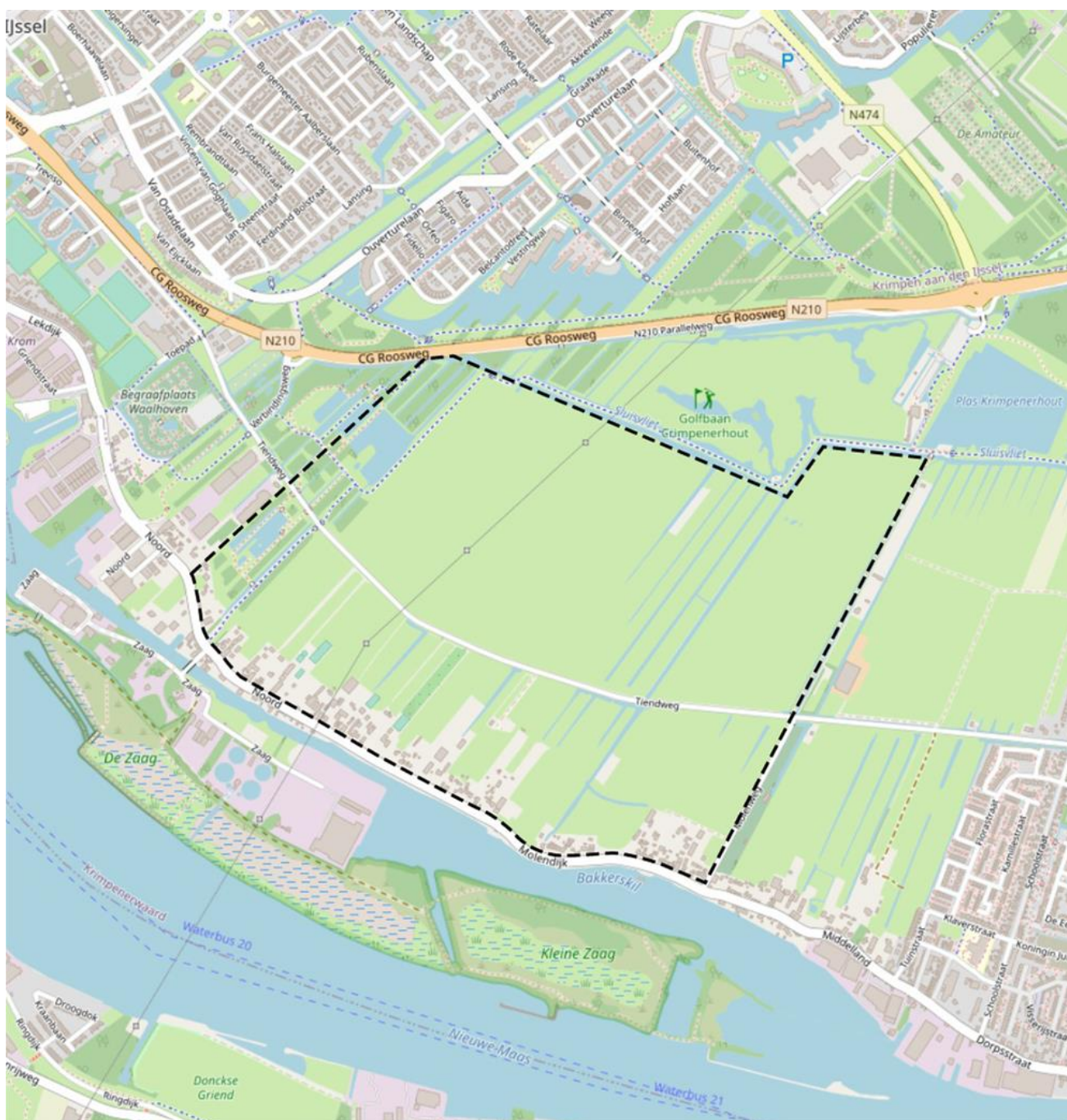
Gebiedsbeschrijving Krimpenerhout

Gemeente Krimpenerwaard

Type zoekgebied: Agrarisch / Landschapstype: Veenweidegebied

Oppervlakte zoekgebied: 119 hectare

Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden

Afb. Locatiekaart van het zoekgebied

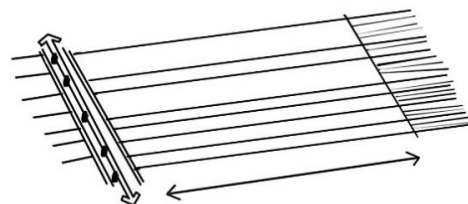
De Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden zijn leidend voor het inrichtingsvoorstel van een zon-op-land initiatief voor deze locatie. De inpassingsvoorwaarden zijn gebaseerd op de landschappelijke kenmerken en waarden zoals beschreven in het eerste deel van deze gebiedsomschrijving.

Bijzondere voorwaarden

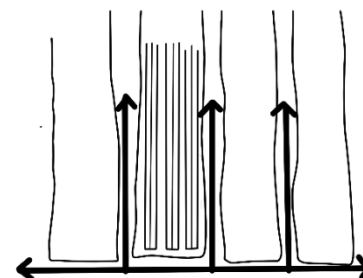
- Het zoekgebied ligt in een grondwaterbeschermingsgebied. Voorstellen voor zon-op-land clusters dienen aan te geven hoe de eventuele aantasting van de waarden van de grondwaterbescherming wordt voorkomen.

Configuratie

- De configuratie voor invulling met PV-opstellingen kent drie hoofdprincipes:
 - Op minimaal 150 meter afstand van de Tiendweg kunnen in het noorden meerdere naast elkaar gelegen agrarische percelen van het slagenpatroon voorzien worden van PV-opstellingen. Zo vormen deze een groter aaneengesloten zon-op-veld cluster.
 - Drie van deze grotere clusters zon-op-veld met landschappelijke ruimte rondom kunnen zo gerealiseerd worden ten noorden van de Tiendweg. Er wordt ruim afstand van meerdere slagen tussen de clusters gehouden en er wordt rekening gehouden met het bestaande hoogspanningstracé en rekening gehouden met een eventueel nieuw hoogspanningstracé en/of waterstofnetwerktracé.
 - Ten zuiden van de Tiendweg tot aan de rivierdijk (Molendijk) worden geen zon-op-land clusters gerealiseerd. Hier wordt de ruimte te beperkt tussen Tiendweg en achterkanten van woonpercelen te beperkt geacht voor het realiseren van clusters zon-op-land met behoud van de ruimtelijke kwaliteit.
- Het patroon van de polder blijft in alle clusters of invullingen behouden.
- Wanneer een cluster uit meerdere slagen bestaat wordt het aanbevolen om de clustergrens op de korte kanten van beide zijden van de percelen te laten verspringen. Afwisseling met nieuwe waterpartijen of broekbos zou de integratie met het landschap kunnen versterken indien deze worden toegevoegd.
- Minimaal 1 slag ten westen van de Molenweg en een afstand van minimaal 100 meter vanaf het pad langs de Oude wetering wordt vrijgehouden van zon-op-veld.
- Afstand tot de woon- en werkkavels aan de rivierdijk is in overleg met de eigenaren te bepalen.
- Extensieve PV-opstellingen met een maximale dekkingsgraad en dichtste pakking van maximaal 50% van het gebruikte oppervlakte land van een perceel, om te voorkomen dat de veenbodem uitdroogt en tegelijkertijd vegetatiegroei behouden blijft.
- Een inrichtingsplan met PV-opstellingen die exact de slagrichting volgen is vereist.
- Een beperkte hoogte van de PV-opstellingen wordt nagestreefd in verband met beleving vanaf grotere afstand van het open gebied. Maximale hoogte is 2 meter ten opzichte van het huidige maaiveld.

Minimale afstand zonnepanelen tot de Tiendweg 150m

PV-opstellingen volgen de richting en grenzen van het verkavelingspatroon

Extensieve PV-opstelling met ruimte tussen de rijen

Voorkom hekwerk en afrastering, los op met brede en nieuwe sloten rond het cluster

Begrenzing, afscherming en landschapskwaliteit

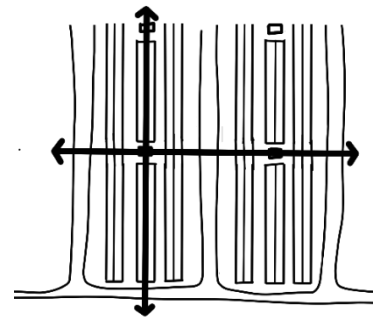
- De gronden rondom de clusters blijven agrarisch gebruikt, maar afwisseling van nieuwe waterpartijen en broekbos kunnen een voortbouw vormen op het ritme en inrichting van het aanwezige recreatieve deel ten westen van de locatie. Hier ligt ook de meekoppelkans met recreatie.
- Beperk de hoeveelheid hekwerk en afrastering zo veel als mogelijk. Waar toegankelijkheid kan worden beperkt met sloten

heeft dat de voorkeur. Daarbij kan gekozen worden om nieuwe sloten rond het cluster aan te leggen. Afstemming met waterschap en de vernattingsopgave van de veengrond is hierbij noodzakelijk.

- Alle bestaande watergangen worden gerespecteerd in het inrichtingsplan (geen dempingen). De PV-opstellingen worden op minimaal 2 meter van de insteek van de watergang geplaatst voor een groene oever en talud.

Techniek en installatie

- Transformatorhuisjes hebben een rustige en ingetogen vormgeving en worden ruimtelijk logisch en uit het zicht geïntegreerd in het veld. Plaatsing gebeurt binnen elk cluster met een maximale hoogte van 150 cm boven het huidige maaiveld.
- De kleur van de zonnepanelen inclusief omlijsting is donker en mat. Daarnaast wordt er één type paneel toegepast binnen elk cluster of het project als geheel.
- Bij voorkeur zoveel mogelijk gebruik maken van al aanwezige paden. Meest efficiënte padensysteem voor onderhoud toepassen en breedte van rijbanen minimaal houden.
- Verharding voor onderhoud, parkeren of anderszins buiten de clusters zo beperkt mogelijk houden.

Transformatorhuisjes worden ruimtelijk logisch geïntegreerd in het veld

Planproces en communicatie

- Uitwerking altijd in samenspraak met gemeente, hoogheemraadschap en directe omgeving.
- Langs de diverse wandel- en fietspaden in het omliggende gebied kunnen op meerdere punten informatieborden worden geplaatst die het zon-op-veld project uitleggen.

Beheer

- In het beheerplan wordt ook de monitoring en wijze van eventueel herstel van aangetaste landschaps- natuur- en biodiversiteitswaarden gegeven.

Meekoppelkansen

- Uitbreiding van de natuurwaarden door natuurlijk beheer, aanleg van broekbos en waterpartijen kunnen de aanwezige flora en fauna versterken en ook het recreatieve domein uitbreiden.
- De toegankelijkheid van recreatieve routes en verblijfsfunctie zouden verder kunnen worden uitgebreid in het gebied in samenspraak met gemeente, waterschap en omwonenden.
- Eventuele waterbergingsopgaven kunnen gebruikt worden om de landschappelijke structuur te versterken, bijvoorbeeld door watergangen te verbreden, plasdraszones te creëren of het waterpeil te verhogen in samenspraak met het waterschap.

Meekoppelkansen: creëren van broekbos, waterberging en recreatie in de zone tussen de Tiendweg en het zonneveld

Aanvullende bronnen:

- LED Methode Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE): <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/energie-en-landschap/energiemaatregelen-inpassen-met-oog-voor-het-landschap>
- De gedragscode Zon-op-Land van de solar sector: <https://www.hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land.pdf>

Stichting Dorp, Stad & Land is sinds 1929 een onafhankelijke kennispartner van gemeenten in Zuid- en Zuidwest-Nederland. Dorp, Stad & Land toetst, onderzoekt, adviseert en inspireert op het gebied van architectuur, erfgoed, stedenbouw en landschap. Met een deskundig team van ruim zeventig adviseurs zet de organisatie zich in bij ca. zestig gemeenten voor het publieke belang van een aangename en aantrekkelijke leefomgeving.